

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 6, 30-34

Évközi 16. vasárnap („B” év)

Amikor látta a nagy tömeget, megesejt rajtuk a szíve

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Amikor látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve

Abban az időben az apostolok összegyűltek Jézushoz, és beszámoltak mindarról, amit tettek és tanítottak. Ő így szólt hozzájuk: „Gyertek ti is, (menjünk) a pusztaságba egy magányos helyre, hogy pihenjeteK egy kicsit!” Mert olyan nagy jövés-menés volt körülöttük, hogy még evésre sem maradt idejük.

Bárkába szálltak tehát és elmentek egy elhagyatott helyre, hogy magukban legyenek. De sokan látták, amikor elmentek, és sokan megtudták. Erre minden városból gyalog odasiettek, és megelőzték őket.

Amikor kiszállt és látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve. Olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Ezért tanítani kezdte őket sok mindenre.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

³⁰ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδασκαν.

És összegyűlnek az apostolok Jézusnál, és elbeszélték neki mindazt, amit tettek és amit tanítottak.

³¹ καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ’ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν.

És mondja nekik: „Jöjjetek ti magatok egyedül egy magányos helyre, és pihenjétek egy kicsit!” Ugyanis sokan voltak a jövők és a távozők, hogy evésre sem tudtak időt szakítani.

³² καὶ ἀπῆλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ’ ἰδίαν.

És elmentek hajón egy magányos helyre egyedül.

³³ καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῆ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτοῦς.

És látták őket távozni, és sokan felismerték, és gyalog minden városból összefutottak oda, és megelőzték őket.

³⁴ καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτοὺς ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ.

És kiszállva látott sok tömeget, és zsigereiben megrendült miattuk, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli nyáj, és sok dologra kezdte tanítani őket.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³⁰ ET CONVENIENTES APOSTOLI AD IESUM RENUNTIAYERUNT ILLI OMNIA, QUAE EGERANT ET DOCUERANT.

³⁰ Az apostolok visszatértek Jézushoz, és beszámoltak róla, mi mindent tettek és tanítottak.

³⁰ Az apostolok ismét összegyűltek Jézus körül, és mindnyájan beszámoltak, hogy mi mindent tettek és mit tanítottak.

³⁰ Az apostolok visszatértek Jézushoz és elbeszélték neki mindazt, amit tettek és tanítottak.

³⁰ *És az apostolok összegyűlekezének Jézushoz, és elbeszélének néki mindent, azt is, a miket cselekedtek, azt is, a miket tanítottak vala.*

³⁰ Az apostolok összegyűltek Jézus körül, és elbeszéltek neki mindazt, amit tettek és tanítottak.

³¹ ET AIT ILLIS: “VENITE VOS IPSI SEORSUM IN DESERTUM LOCUM ET REQUIESCITE PUSILLUM”. ERANT ENIM, QUI VENIEBANT ET REDIBANT, MULTI, ET NEC MANDUCANDI SPATIUM HABEBANT.

³¹ Ő pedig így szólt hozzájuk: "Gyertek velem külön valamilyen csendes helyre, és pihenjete egy kicsit!" Mert annyian felkeresték őket, hogy még evésre sem maradt idejük.

³¹ Ő ekkor azt mondta nekik: »Gyertek félre egy magányos helyre, és pihenjete meg egy kicsit.« Olyan sokan jöttek-mentek ugyanis, hogy még enni sem volt idejük.

³¹ *Erre így szólt: „Jöjjetek félre egy magányos helyre és pihenjétek ki magatokat egy kicsit.” Olyan sokan jöttek-mentek ugyanis, hogy enni sem maradt idejük.*

³¹ *Ő pedig monda nékik: Jertek el csupán ti magatok valamely puszta helyre és pihenjete meg egy kevésbé. Mert sokan valának a járó-kezők, és még evésre sem volt alkalmas idejük.*

³¹ Ő pedig így szólt hozzájuk: – Jöjjetek velem csak ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjétek ki magatokat egy kissé! Olyan nagy jövés-menés volt ugyanis, hogy még enni sem volt idejük.

³² ET ABIERUNT IN NAVI IN DESERTUM LOCUM SEORSUM.

³² Bárkába szálltak tehát, és elvonultak egy elhagyatott helyre, hogy magukban legyenek.

³² Bárkába szálltak tehát, és félrevonultak egy elhagyatott helyre, egyedül.

³² *Egy magányos helyre eveztek hát, hogy egyedül legyenek.*

³² *És elmenének hajón egy puszta helyre csupán ő magok.*

³² Elhajóztak egy lakatlan helyre magukban.

³³ ET VIDERUNT EOS ABEUNTES ET COGNOVERUNT MULTI; ET PEDESTRE DE OMNIBUS CIVITATIBUS CONCURRERUNT ILLUC ET PRAEVENERUNT EOS.

³³ De sokan látták, amikor elindultak, és kitalálták szándékukat. Erre a városokból mindenünnen gyalog odasiettek, és megelőzték őket.

³³ Sokan látták azonban őket, s észrevették, amikor elmentek. Minden városból futottak oda gyalog, és megelőzték őket.

³³ *De távozóban sokan látták őket, és megértve szándékukat, gyalog odasiettek a városokból és megelőzték őket.*

³³ *A sokaság pedig meglátá őket, a mint mennek vala, és sokan megismerék őt; és minden városból egybefutának oda gyalog, és megelőzték őket, és hozzá gyűlekezének.*

³³ De sokan meglátták és felismerték őket, amikor elindultak, ezért minden városból összefutottak oda, és megelőzték őket.

³⁴ ET EXIENS VIDIT MULTAM TURBAM ET MISERTUS EST SUPER EOS, QUIA ERANT SICUT OVES NON HABENTES PASTOREM, ET COEPIT DOCERE ILLOS MULTA.

³⁴ Amikor kiszállt és látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve. Olyanok voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Sok mindenre kezdte őket tanítani.

³⁴ Amikor kiszállt, Jézus meglátta a hatalmas tömeget, és megesett rajtuk a szíve, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok, és sok mindenre kezdte őket tanítani.

³⁴ Amikor kiszállt, ott látta a nagy tömeget. Megesett a szíve rajtuk, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Ezért sok mindenre kezdte őket tanítani.

³⁴ És kimenvén Jézus nagy sokaságot látta, és megszáná őket, mert olyanok valának, mint a pásztor nélkül való juhok. És kezdé őket sokra tanítani.

³⁴ Amikor Jézus kiszállt, és meglátta a nagy sokaságot, megsánáta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok, és elkezdte őket sok mindenre tanítani.

1.3. BEHATÁROLÁS

A rövid szakasz az apostolok szétküldéséhez (Mk 6,7-13) kapcsolódik Keresztelő János kivégzésének elbeszélését követően (Mk 6,14-29), mivel itt a visszatérő tanítványok tevékenységéről van szó. Illetve előkészíti a csodálatos kenyér- és halszaporítás jelenetét (Mk 6,34-44). Az általunk tanulmányozott epizód tehát a Mk 6,30-34 között helyezkedik el.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Márk hangsúlyozni kívánja:

- A tanítványok Jézustól indultak, őhöz térnek is vissza. Köré gyülekeznek. Vagyis a hívó közösség középpontja mindig Jézus kell, hogy legyen.
- Az igehirdetők számára fontos, hogy megosszák egymással az élményeiket, a tapasztalataikat, illetve, hogy elmondják ezt Jézusnak is.
- A Mester arra is figyel, hogy a tanítványai pihenjenek is. Nem lehet mindig tevékenykedni, szükséges a visszavonulás, a megállás.
- Az a cselekedet, hogy Jézus tanítja az embereket, abból fakad, hogy az Úr a nép nyomorát látva könyörületre indul irántuk. A Mester tanító tevékenysége tehát az ő irgalmából ered: annak konkrét megfogalmazódása.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἀπήγγειλαν (ápéngelán): elbeszélték, hírül adták (Mk 6,30)

Jézus arra szólítja fel a gerázai megszállottat, hogy beszélje el odahaza, hogy mit tett vele az Úr, és hogy hogyan irgalmazott meg neki (Mk 5,19). A Mesterhez visszatérő apostolok pedig elmondják neki mindazt, amit tettek és tanítottak (Mk 6,30). A kifejezés által jelölt

hirdető cselekedet tehát Jézustól indul ki, aki erre bátorítja a meggyógyított férfit, illetve hozzá tér vissza, amikor a körülötte összegyűlő tanítványok elmondják az Úrnak a tapasztalataikat és az élményeiket.

ἀναπαύσασθε (*ánápáuszászthe*): pihenni, kipihenni magát (Mk 6,31)

Márk evangéliumában mindkét alkalommal Jézus mondja ezt a szót a tanítványainak: a visszatérő apostoloknak, hogy pihenjék ki egy kicsit magukat az igehirdető útjuk után (Mk 6,31), illetve visszamenve Péterékhez a getszemáni jelenetben rájuk hagyja, hogy pihenjenek csak (Mk 14,41).

ἐσπλαγχνίσθη (*eszplánkhniszthé*): bensőben/zsigerekben megrendülni, könyörületességre indulni (Mk 6,34)

Márk evangélistánál ez a szó az összes alkalommal Jézushoz kapcsolódik, aki bensőjében megrendül, amikor egy leprással és a néma lélektől megszállt fiúval találkozik (Mk 1,41; 9,22), továbbá amikor látja a pásztor nélküli sokaságot (Mk 6,34), illetve az éhező népet (Mk 8,2). A kifejezés az Úrnak az elesett emberek iránti érzékenységét hangsúlyozza, amely a bensejéből, a zsigereiből fakad.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Márk evangéliumán belül

Mk 3,9 Szólt tanítványainak, tartsanak készenlétben egy bárkát, nehogy a tolongó tömeg agyonnyomja.

Mk 4,1 Megint tanítani kezdett a tó partján. Nagy tömeg gyűlt köré, ezért bárkába szállt, így ő a tavon volt, az egész tömeg meg szemközt a tó partján a földre telepedett.

Mk 5,2 Amint kiszállt a bárkából, a sírok felől egy tisztátalan lélektől megszállott ember jött szembe vele.

Mk 5,21 Amikor Jézus a bárkával ismét átért a túlsó partra, a tó partján nagy tömeg sereglett köré.

Mk 6,45 Ezután mindjárt sürgette a tanítványokat, hogy szálljanak bárkába s keljenek át a túlsó partra, Betszaidával szembe, addig ő elbocsátja a tömeget.

Mk 8,13 Otthagytta őket, ismét hajóba szállt és átkelt a túlsó partra.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 6,30 Ha a mezei virágot, amely ma virít, holnap pedig a kemencébe kerül, így öltözteti az Isten, akkor benneteket, kishitűek, nem sokkal inkább?

Mt 8,18-19 Amikor Jézus látta maga körül a sokaságot, meghagyta, hogy keljenek át a túlsó partra. Akkor odalépett hozzá egy írástudó és azt mondta neki: „Mester, követlek téged, bárhová mégy is.”

Mt 8,23-27 Bárkába szállt, s tanítványai követték. Egyszerre csak nagy vihar támadt a tavon, úgyhogy a hullámok elborították a bárkát. Ő azonban aludt. Odamentek hozzá,

fölkeltették és kérték: „Uram, ments meg minket, elveszünk!” Jézus ezt mondta nekik: „Mit féltetek, kishitűek?” Aztán fölkelt, parancsolt a szélvésznek és a víznek, s nagy nyugalom támadt. Az emberek csodálkozva kérdezték: „Ki lehet ez, hogy még a szélvész és a víz is engedelmeskedik neki?”

Mt 14,22-31 Ezután nyomban szólt a tanítványoknak, szálljanak bárkába, és evezzenek át a túlsó partra, addig ő hazaküldi a népet (...) Jézus kinyújtotta a kezét és megfogta. „Te kishitű – vonta kérdőre –, miért kételkedtél?”

Mt 16,8 Jézus észrevette, s így szólt: „Kishitűek, mit tanakodtok magatok közt, hogy nincs kenyeretek?”

Lk 8,22-25 Egyik nap bárkába szállt tanítványaival együtt. „Evezzünk át a tó túlsó partjára!” – mondta. Elindultak. Míg eveztek, ő elaludt. Hirtelen szélvész csapott le a tóra. A hullámok már-már elborították őket, úgyhogy életveszélyben forogtak. Odamentek hozzá, felkeltették, így szólva: „Mester! Mester! Itt veszünk!” Fölkelt és parancsolt a szélnek és a hullámoknak. Erre elült a háborgás, és minden elcsendesedett. Akkor hozzájuk fordult: „Hol a hitetek?” De azok félelemmel és csodálattal telve így kérdezték egymást: „Vajon ki lehet ez, hogy még a szeleknek és a víznek is parancsol, s azok engedelmeskednek neki?”

Jn 6,1-2 Jézus ezután átkelt a Galileai-tavon, Tibériás taván. Nagy tömeg követte, mert látták a betegeken végbevitt csodajeleket.

Jn 6,16-20 Amikor beesteledett, tanítványai lementek a tóhoz, bárkába szálltak, és elindultak a tó túlsó partjára, Kafarnaum felé. Már egészen besötétedett, s Jézus még mindig nem tért vissza hozzájuk. Erős szél támadt, s a tó háborgott. Amikor már eveztek vagy huszonöt-harminc stádiumnyit, látták, hogy Jézus a vízen járva közeledik a bárkához. Megijedtek. De ő bátorította őket: „Én vagyok, ne féljetek!”

Jn 6,25 Amikor a tó túlsó partján megtalálták, megkérdezték tőle: „Mester, hogy kerültél ide?”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

1Kir 18,27-29 Délben Illés így csúfolta őket: „Szólítsátok hangosabban, hiszen isten! Hátha belemélyedt gondolataiba vagy kiment, esetleg úton van vagy éppen elaludt, és föl kell ébreszteni.” Erre egyre emeltebb hangon szólították, és szokásukat követve karddal és lándzsával addig vagdosták magukat, míg ki nem buggyant a vérük. Dél elmúltával odáig fajult a dolog, hogy őrvöngeni kezdtek egészen addig, míg el nem jött az esti ételáldozat bemutatásának az ideje. De nem hallatszott se hang, se felelet, semmi jele a meghallgatásnak.

Iza 63,15 Tekints le az égből, és figyelj ránk szent és dicsőséges lakóhelyedről! Hol van féltő szereteted és hatalmad, hol szívednek irgalmassága? Ne tartsd vissza tőlünk könyörületed,

Jób 8,5-6 De ha te magad tiszta vagy és igaz, keresd az Istent, és fohászkodj a Mindenhatóhoz! Minden bizonnyal irgalmas lesz hozzád, visszaadja otthonod, mihelyt rászolgálsz.

Zsolt 65,8 Te csendesíted el a tenger morajlását, hullámainak vészjósoló zúgását. A népek háborognak

Zsolt 89,10 Te parancsolsz a háborgó tengernek, tobzódó hullámaid megfékezed

Zsolt 107,23-31 Akik hajóikon bejárják a tengert, és kereskednek a nagy vizeken: ők is látták az Úr tetteit, a mélyben szemlélték csodáit. Szavával vihart támasztott, magasba emelte a hullámokat. Ezek az ézig tornyosultak, aztán lebuktak a mélybe, őket pedig a kín emésztette. Mint a részegek inogtak ide-oda és minden bölcsességüknek vége volt. Szorult helyzetükben az Úrhoz kiáltottak, s megmentette őket minden félelmüktől. A vihart szellővé szelídítette, s a tenger hullámai elcsitultak. Örültek, hogy nagy csendesség lett, s elvezette őket az áhított kikötőbe. Köszönjék meg az Úrnak minden kegyelmét és csodáit, amelyeket az emberek fiaióert tett!

Jón 1,4 Az Úr azonban nagy szelet támasztott a tengeren. Hatalmas vihar támadt a tengeren. A hajó már-már összezúzódtott.

1Pt 5,7 Minden gondotokkal forduljatok hozzá, mert neki gondja van rátok.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: „Amikor kiszállt, Jézus meglátta a hatalmas tömeget, és megszánta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok, és sok mindenre kezdte őket tanítani.” Lásd az irgalmasság értékét! Nemrég tértek vissza a tanítványok, beszámoltak küldetésükről, még enni sem volt idejük. Most nem a pihenés órájának kellett volna következnie? Igen, annak kellett volna. Minden logikai érv mellette szól. De az irgalom az, ami miatt az Úr Jézus mégis tanítani kezdte őket. Mit kíván tőlünk? Azt, hogy legyünk az Ő kincses erszénye. Mire való a kincses erszény? Abba tesszük a kincseinket. Ebben a szakaszban milyen kincset tesz bele? Az irgalmasságot, az önfeláldozást, az önmagunk háttérbe szorítását. Akkor is munkálkodj Krisztusért és az emberekért, amikor fáradt és éhes vagy, ne lankadj benne! Ő is irgalmasságból sok mindent megtett. Emberré lett, viselte a gyengeségeinket, viselte a szidalmakat, viselte a kereszthalált. Isteni erejéből most is oda tudott volna tenni kenyereket, hogy jóllakjanak, de nem tette. Helyette a szolgálatot választotta. Tegyük el ezt a kincset!

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2302. A „Ne ölj!” (Mt 5,21) parancsolatra hivatkozva Urunk megköveteli a szív békéjét, és elutasítja a gyilkos harag és gyűlölet erköcstelenségét:

A harag a bosszú vágya. „Kívánni a bosszút, annak kárára, aki büntetendő, nem megengedett”; de dicséretes a jóvátétel kiszabása, „a viciumok javítására és az igazságosság értékének megőrzésére”. Ha a harag eljut a felebarát megölésének vagy súlyos megsebesítésének elhatározásáig, súlyosan vét a szeretet ellen, halálos bűn. Az Úr azt mondta: „Már azt is állítsák a törvényszék elé, aki haragot tart testvérével” (Mt 5,22).

2303. A szándékos gyűlölet ellenkezik a szeretettel. A felebarát gyűlölete bűn, amikor az ember megfontoltan rosszat kíván neki. A felebarát súlyos gyűlölete bűn, amikor megfontoltan súlyos rosszat kíván neki. „Én pedig azt mondom nektek, szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért. Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak...”(Mt 5,44-45)

2304. Az emberi élet tisztelete és fejlődése megkívánja a békét. A béke nemcsak a háború hiánya, és nem korlátozható a szembenálló erők egyensúlyának biztosítására. A béke nem érhető el a földön a személyek javainak védelme, az emberek közötti szabad kommunikáció, a személyek és a népek méltóságának tiszteletben tartása és a testvériség állhatatos gyakorlása nélkül. A béke a „rend nyugalma”. Az „igazságosság műve” (Iz 32,17) és a szeretet következménye.

2305. A földi béke Krisztus békéjének képe és gyümölcse, aki a messiási „béke Fejedelme” (Iz 9,5). Keresztjének vére által megölte az ellenségeskedést önmagában, kibékítette az embereket Istennel, és Egyházát az emberi nem egységének és Istennel való egyesülésének szentségévé tette. „Ő, a mi békességünk” (Ef 2,14). És kijelenti, hogy „boldogok a békességszerzők” (Mt 5,9).

2306. Akik lemondanak az erőszakos és véres tettekről és az emberi jogok biztosítására a védekezésnek a leggyengébbek számára is hozzáférhető eszközeihez folyamodnak, az evangéliumi szeretetről tanúságot tesznek, föltéve, hogy ez megtehető a többi ember és a társadalom jogainak és kötelességeinek kára nélkül. Törvényesen tanúsítják az életet és tárgyakat pusztító erőszakhoz folyamodás fizikai és erkölcsi veszedelmének súlyosságát.

2437. Az erőforrások és a gazdasági eszközök nemzetközi szinten olyannyira egyenlőtlenek, hogy ez a nemzetek között valóságos „szakadékot” okoz. Egyik oldalon vannak azok, akik a növekedés eszközeit birtokukban tartják és fejlesztik, a másik oldalon, akik egyre inkább eladósodnak.

2438. Napjainkban különböző vallási, politikai, gazdasági és pénzügyi természetű okok „teszik világméretűvé a szociális kérdést”. Az egymástól politikailag már kölcsönösen függő nemzetek között szükség van a szolidaritásra. Még inkább szükség van rá, amikor azoknak a „gonosz mesterkedéseknek” megfékezéséről van szó, amelyek akadályozzák a kevésbé fejlett országok fejlődését. A helyzetükkel visszaélő, szinte uzsorás pénzügyi rendszereket, a nemzetek közötti igazságtalan kereskedelmi kapcsolatokat és a fegyverkezési hajszát föl kell váltania a közös erőfeszítésnek az erőforrások mozgósítására az erkölcsi, kulturális és gazdasági fejlődés érdekében; és újra meg kell határozni „az értékek prioritását és hierarchiáját”.

2439. A gazdag országoknak súlyos erkölcsi felelőssége van azokkal szemben, amelyek önmaguktól nem tudják biztosítani fejlődésük eszközeit vagy tragikus történelmi események megakadályozták őket ebben. Erre a szolidaritás és a szeretet kötelez; de az igazságosság is olyan esetben, ha a gazdag országok jóléte olyan forrásokból ered, amelyet nem fizettek meg méltányosan.

2440. A közvetlen segítség megfelelő válasz a rendkívüli – például a természeti katasztrófák, járványok stb. által okozott – szükséghelyzetekre. Nem elegendő azonban a

nyomor súlyos bajainak orvoslására, sem a szükségletekről való tartós gondoskodásra. Át kell alakítani a nemzetközi gazdasági és pénzügyi szervezeteket, hogy jobban segítsék az igazságos kapcsolatokat a kevésbé fejlett országokkal. Támogatni kell a szegény országokat növekedésükre és fölszabadításukra irányuló erőfeszítéseikben. Ezeket az elveket egész különleges módon kell alkalmazni a mezőgazdasági munka területén. Különösen a harmadik világban a szegények döntő többségét a földművesek alkotják.

2441. Az emberi társadalom integrális fejlődésének alapjához tartozik az Isten iránti érzék és önismeret növelése. Ez a fejlődés gyarapítja az anyagi javakat, és a személy és szabadsága szolgálatába állítja őket. Csökkenti a nyomort és a gazdasági visszaélést. Növeli a kultúrák identitásának és a transzcendenciára való nyitottságnak tiszteletben tartását.

2442. Nem az Egyház pásztorainak a dolga, hogy közvetlenül beavatkozzanak a politikai akciókba és a társadalmi élet megszervezésébe. Ez a feladat a világi hívők hivatásának része, akik saját kezdeményezésből honfitársaikkal együtt cselekednek. A szociális tevékenység konkrét utak sokféleségét foglalhatja magában. Mindig a közjóra kell irányulnia, és igazodnia kell az evangéliumi üzenethez és az Egyház tanításához. A világi hívők feladata, hogy „keresztény elkötelezettséggel mintegy lélekkel hassák át a földi dolgokat, és ezekben mutassák meg, hogy a béke és az igazság tanúi és munkásai.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PASTORES DABO VOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

82. „Szívem szerinti pásztorokat adok nektek.” (*Jer 3,5*). Az Úr ígérete az Egyházban ma is él, és élteti azt. Az Egyház ugyanis úgy érzi, hogy e szavak neki szólnak, s oly sok helyen, pontosabban oly sok emberi szívben, főleg a fiatalokéban fölismeri beteljesedésüket. A világ nagy és sürgető szükségleteit látván óhajtja, hogy a harmadik évezred küszöbén ez az isteni ígélet új módokon – bőségesebben, erősebben és hatékonyabban – teljesejék mint a Szentlélek különleges pünkösdi kiáradása.

Az Úr ígérete az Egyházban föléleszti a lélekből az imádságot és a bizalomteljes kérést az Atya szeretetéhez, hogy miként elküldte Jézust, a Jó Pásztort, az apostolokat, majd azok utódait és a papok megszámlálhatatlan seregét, úgy a mai embereknek is mutassa meg hűségét és jóságát ígérete teljesítésében.

Az Egyház pedig kész arra, hogy válaszoljon erre a kegyelemre. Fölfogja ugyanis, hogy Isten ajándéka úgy várja a nagylelkű választ, mint egy előénekes a kórusét: ezért Isten egész népének szüntelenül imádkoznia és fáradoznia kell a papi hivatásokért; a papnövendékeknek nagyon komoly lelkülettel kell fogadniuk és élniük az isteni ajándékot, tudván, hogy az Egyháznak és a világnak szüksége van rájuk; a Jó Pásztor Krisztus szeretetének kell magával ragadnia őket, és szívüket az Ő szívéhez kell hasonlónak formálnia; készen kell állniuk arra, hogy a világ útjait az Ő képmásaiként járják, tudniillik mindenkinek megmutatva Krisztus útját, igazságát és életét.

Külön is fölhívjuk a családok figyelmét: a szülők s főként az édesanyák szívesen adják oda gyermeküket az Úrnak, ha az Úr papságra hívja, és örömmel támogassák hivatását, tudván, hogy ezáltal növelik termékenységük keresztény és egyházi jellegét,

s bizonyos értelemben megtapasztalhatják Máriának, a Szűzanyának boldogságát: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse” (Lk 1,42).

A mai fiataloknak azt mondom: legyetek fogékonyabbak a Lélek szava iránt; engedjétek, hogy lelketek mélyén fölhangozzék Krisztus hívó szava; érezzétek meg, hogy Jézus szerető tekintete megnyugszik rajtatok, és kövessétek Őt.

E kegyelemre válaszol az Egyház, amikor a papok vállalják az ordo szentsége által tőlük elvárt folyamatos képzés terhét, és részt vesznek benne. A papok valamennyien ismerjék föl, hogy ma szükségük van a képzésre: az új evangelizáció ugyanis új evangelizálókat kíván, tudniillik olyan papokat, akik az evangelizálásra mint az életszentség sajátos útjára kötelezik el magukat.

Isten ígérete arra szól, hogy nem akármilyen, hanem „szíve szerinti” pásztorokat fog adni az Egyháznak. Isten szíve teljesen föltárult előttünk a Jó Pásztor Krisztus szívében. Krisztus szíve ma is szánakozik a sokaságon és adja az embereknek az igazság kenyerét, a szeretet és az élet kenyerét (vö. Mk 6,30), és tovább dobog a papok szívében: „Ti adjatok nekik enni!” (6,37). Az embereknek ki kell jönniük a sötétségből és a félelemből, de ehhez ismerni kell és a nevükön kell szólítani őket, hogy biztonságban járassák az élet ösvényeit; ha elvesztek, meg kell találni őket; szeretni kell őket, hogy megtalálják az üdvösséget, Isten szeretetének legnagyobb ajándékát: mindezt Jézus, a Jó Pásztor teszi; Ő maga és vele a papok.

Apostoli buzdításom végén a papnövendékekre tekintek és a papokra, akik szerte a földön – olykor nehéz, sőt félelmetes körülmények között, de mindig az Isten iránt hűséges munka örömeiben és a nyáj fáradhatatlan szolgálatában – naponta följajánlják életüket a ma élő lelkek, a mai férfiak és nők körében a hit, a remény és a szeretet növekedéséért.

Drága papok, azért teszitek ezt, mert maga az Úr Lelkének erejével meghívott titeket, hogy egyszerű életetek törékeny edényében megmutassátok a Jó Pásztor mérhetetlen szeretetének kincsét.

A Szinódus Atyáival s a földkerekség minden részegyháza püspökének nevében kifejezem irántatok azt a tiszteletet, amelyet hűségetek és szolgálatotok megérdemel.

S miközben mindnyájatoknak kívánom a kegyelmet – hogy naponta újítsátok föl magatokban az ajándékot, mely a kézföltétel által bennetek van (vö. 2Tim 1,6); hogy megtapasztalhattok a Krisztussal és a többi paptestvérrel összefűző bensőséges barátságot; hogy örülni tudjatok Isten nyája gyarapodásának és növekedjétek az Isten és minden ember iránti szeretetben; hogy kialakuljon bennetek a derús bizonyosság, hogy „aki megkezdte bennetek a jó művet” (Fil 6,1) be is fogja teljesíteni Krisztus Jézus napjára –, valamennyiőtökkel együtt imádkozom Máriához, papságunk anyjához és nevelőjéhez.

A papképzés minden formája visszavezethető a Boldogságos Szűz Máriához, aki minden engedelmisségnél jobban válaszolt a meghívó Istennek: annyira szolgálója és tanítványa lett az Igének, hogy lelkével és testével fogadni tudta a megtestesült Igét, hogy odaajándékozta az emberi nemnek. Ő azt a meghívást kapta, hogy nevelje föl a egyetlen és örök Papot, aki engedelmesen meghajolt anyai tekintélye előtt. A Boldogságos Szűz példájával és közbenjárásával állandóan virraszt a hivatások ébresztése és a papok megerősítése fölött az Egyházban.

Ezért nekünk, papoknak fokoznunk kell magunkban a Szűz Mária iránti szeretetteljes áhítatot, s erről sok imádsággal és az ő erényeinek követésével kell tanúságot tennünk.

Mária, Jézus Anyja és a papok Anyja,
 engedd, hogy így szólítsunk téged, hogy ünnepelhessük anyaságodat,
 s Fiad és fiaid papságát szemlélhessük nálad, Istennek szent Anyja!
 Krisztus Anyja,
 aki a Szentlélek fölkenése által a pap Messiásnak embertestet adott,
 hogy üdvözítse a szegényeket és megtört szívűeket;
 őrizd meg szívedben és az Egyházban a papokat, Megváltónak Anyja!
 Hitnek Anyja, aki elkísérted a templomba az Emberfiát,
 hogy beteljesítse az atyáknak adott ígéreteket;
 ajánld az Atyának az Ő dicsőségére Fiadnak papjait,
 Szövetség Szent Szekrénye!
 Egyháznak Anyja, aki az utolsó vacsora termében
 a tanítványok között az új népért és pásztoraiért imádkoztál;
 eszközöld ki a papoknak az ajándékok teljességét, Apostolok Királynője!
 Jézus Krisztus Anyja, ki Fiad mellett álltál élte kezdetén
 és küldetésében, kerested Őt, a Mestert a sokaságban,
 mellette álltál, amikor fölmagasztalták a földről,
 s odaadta magát egyetlen és örök áldozatul;
 aki fiadként kaptad meg Jánost,
 fogadd el az öröktől fogva meghívottakat, oltalmazd növekedésüket,
 kísérd életükben és szolgálatukban a te fiaidat, Papok Édesanyja! Ámen.

XVI. BENEDEK PÁPA SACRAMENTUM CARITATIS KEZDETŰ BUZDÍTÁSA

88. „A kenyér, amelyet én adok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51). Az Úr e szavakkal föltárja minden emberért odaadott élete ajándékának igazi jelentését. E szavak megmutatják a mély együttérzést is, melyet Ő minden személy iránt tanúsít. Az evangéliumok ugyanis sokszor beszélnek Jézus emberek, különösen a szenvedők és a bűnösök iránti érzelmeiről (vö. Mt 20,34; Mk 6,34; Lk 19,41). Mély emberi érzelmekkel fejezi ki Isten minden emberre irányuló üdvözítő szándékát, hogy igazán élni tudjanak. Minden szentmise szentségileg aktualizálja az ajándékot, melyet Jézus a saját életéből formált meg a kereszten értünk és az egész világért. Ugyanakkor az Eucharishtiában Jézus annak tesz minket tanúivá, hogy Isten együtt érez minden testvérrel és nővérrel. Így születik meg az eucharisztikus misztérium körül a szeretetszolgálat a felebarát felé, amely „abban áll, hogy azokat az embertársaimat is, akiket első látásra nem szívlelhetek, vagy egyáltalán nem is ismerek, Isten kedvéért szeretem. Ez csak az Istennel való bensőséges találkozás által lehetséges, amiből akaratközösség születik és behatol az érzelmekbe. Ekkor tanulom meg, hogy azt a másikat ne csak a szememmel és érzelmeimmel nézzem, hanem Jézus Krisztus szempontjából lássam.”² Ily módon azokban, akikhez közeledem, fölismerem a testvéreket, akikért az Úr életét adta, mert „mindvégig” (Jn 13,1) szerette őket. Következésképpen amikor közösségeink ünneplik az Eucharishtiát, egyre inkább tudatosítaniuk kell, hogy Krisztus áldozata mindenkiért

van, ezért az Eucharisztia minden Őbenne hívót arra késztet, hogy „megtört kenyér” legyen mások számára, és legyen elkötelezett egy igazságosabb és testvériesebb világ mellett. A kenyerek és halak megszorítására gondolva föl kell ismernünk, hogy Krisztus ma is buzdítja tanítványait: „ti adjatok nekik enni” (Mt 14,16). Valóban, mindegyikünk hivatása, hogy Jézussal együtt megtört kenyér legyünk a világ életéért.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A liturgia szövegrészleteinek egyik fő témája az irgalom. A *kezdőének* (Zsolt 53,6.8) így szól: „Isten megsegít engem, és az Úr oltalmazója életemnek. Készséges lélekkel áldozom neked, magasztalom nevedet, Uram, mert jó vagy.” Az *első és az áldozást követő könyörgésben* Isten irgalmáért könyörgünk: „Urunk, Istenünk, könyörülj népeden, és add nekünk bőségesen kegyelmed ajándékait”, „Kérünk, Istenünk, légy irgalmas a te népedhez”. Az *olvasmányban* (Jer 23,1-6) Jeremiás próféta az Úrnak a népéről való gondoskodását hirdeti meg: „Nyájam maradékát viszont magam gyűjtöm össze azokból az országokból, ahová elűztem őket: visszahozom őket legelőikre, ott gyarapodni fognak és megsokasodnak.” Isten irgalma a legteljesebb módon Jézus Krisztusban mutatkozik meg, aki a halálával megváltott minden embert és békét teremtett az összes nép számára, ahogy a *szentlecke* (Ef 2,13-18) tanítja: „Mint békességszerző a két népet magában eggyé, új emberré teremtette, és egy testben mind a kettőt kiengesztelte Istennel kereszthalála által, amellyel az ellenségeskedést megölte. Eljött, hogy békét hirdessen nektek, a távol levőknek, és békét a közel levőknek.” Jézus minden tevékenysége az irgalomból fakad tehát, amint az *evangéliumi szakasz* (Mk 6,30-34) is hangsúlyozza: „Amikor kiszállt és látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve. Olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Ezért tanítani kezdte őket sok mindenre.”

Többször megjelenik a liturgiában a pásztor-kép, amely szintén Istennek a népéről való gondoskodását és Jézusnak az emberek iránti szeretetét, gyengédségét, irgalmát fejezi ki. Erről olvashatunk az *olvasmányban* (Jer 23,1-6): „Pásztorokat rendelék föléjük, hogy gondjukat viseljék és legeltessék őket: nem félnek és nem remegnek többé, és egy sem vész el közülük”, illetve a *válaszos zsoltárban* (Zsolt 22,1-3a.3b-4.5.6): „Az Úr nékem pásztorom, ínséget nem kell látnom.

Zöldellő mezőkön terelget engem, csendes vizekhez vezet, és lelkemet felüdíti. Az igazság ösvényén vezet engem, ahogyan ő megígérte.

A halál sötét völgyében sem félek, mert ott vagy vélem, biztonságot ad vessződ és pásztorbotod.” Továbbá erre utal Jézus kapcsán az *alleluja vers* (Jn 10,27): „Juhaim hallgatnak szavamra, ismerem őket és a nyomomban járnak” s az *evangéliumi részlet* is (Mk 6,30-34): „Olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Ezért tanítani kezdte őket sok mindenre.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Uram, mi Urunk (615)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/216/gr/807/uram-mi-urunk-domine-dominus-noster

Elfogadod, Isten (599)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/216/comm/813/elfogadod-isten-acceptabis-sacrificium

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: Itt vagyok végre, jó Uram

<https://www.youtube.com/watch?v=bbmxJZDHmpY>

Rejts most el

<https://www.youtube.com/watch?v=VwL8nNoEo2I>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Nagy Gyöngyvér: Nem vagy egyedül

Néha úgy érzed, nem bírod tovább,
Nem látod a fényt, csak a homályt!
Magányos vagy és reményt vesztett is!
Tudd, hogy van valaki, ha kéred,
megsegít!

Ő Jézus Krisztus! Megváltó
Istenünk! Ki szeretetét
kinyilvánította nekünk!
Mehalt érted is a golgotai kereszten,
Vérét ontotta, hogy neked segíthessen!

A halált legyőzte, feltámadt és él!
Ha hívod Őt, ott van, s így biztat: Ne félj!
Ő maga a szeretet, Ő maga a remény!
Vele megszűnik a sötét, s ott lesz a fény!

Nagy Gyöngyvér: Oly jó benned bízni

Oly jó benned bízni, s nálad lakozni!
Szárnyaid alatt oltalmat találni!
Meggpihenni nálad olyan jó Istenem!
Átölel engem a végtelen kegyelem!

Mint repdeső madarak, úgy szállok Teveled!
Pajzsként vesz körül a Te szereteted!
Édesebb a méznél ínyemnek Szent Szavad!
Sárónnak rózsája, óh Jézus, csak Te vagy!

Szepesy Ignác: Egyházi beszédek (részlet)

„Keresztény lélek, hálákat akarsz adni az Istennek számtalan jótéteményéért közönségesen’s különösen, hogy tőle bűneid bocsánatát nyervén lelki poklosságodból kitisztultál; szükség, hogy jótéteményeit megfontold és nagyra becsüljed; meg vagy egyszer győződve az isteni kegyelemnek becséről, az Istent imádni és dicsőíteni meg ne szűnjél; vesd magad a feszület előtt az Úrnak lábaihoz, és tégy vallást, hogy mindeneket csak tőle, őáltala és őbenne vettél, s többé meg ne felejtkezzél jótéteményeiről és irgalmasságáról; tedd magad a kegyelemmel egyező igyekezeted által újabb kegyelemnek elnyerésére érdemessé; végtére iparkodjál a jótéteményt visszaszolgálni, s mivel tudod, hogy valamit az Isten dicsőségére ajánlsz, vagy a szegényeknek adsz, mind azt az Istennek adod, azért soha el ne mulaszd az Isten dicsőségét e földön terjeszteni, s a szegények iránt tehetséged szerint gyakoroljad könyörületességedet és szíves adakozásodat.”

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Tudok-e elcsendesedni?
- Egységben van-e napirendemben a tevékenység és a pihenés?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

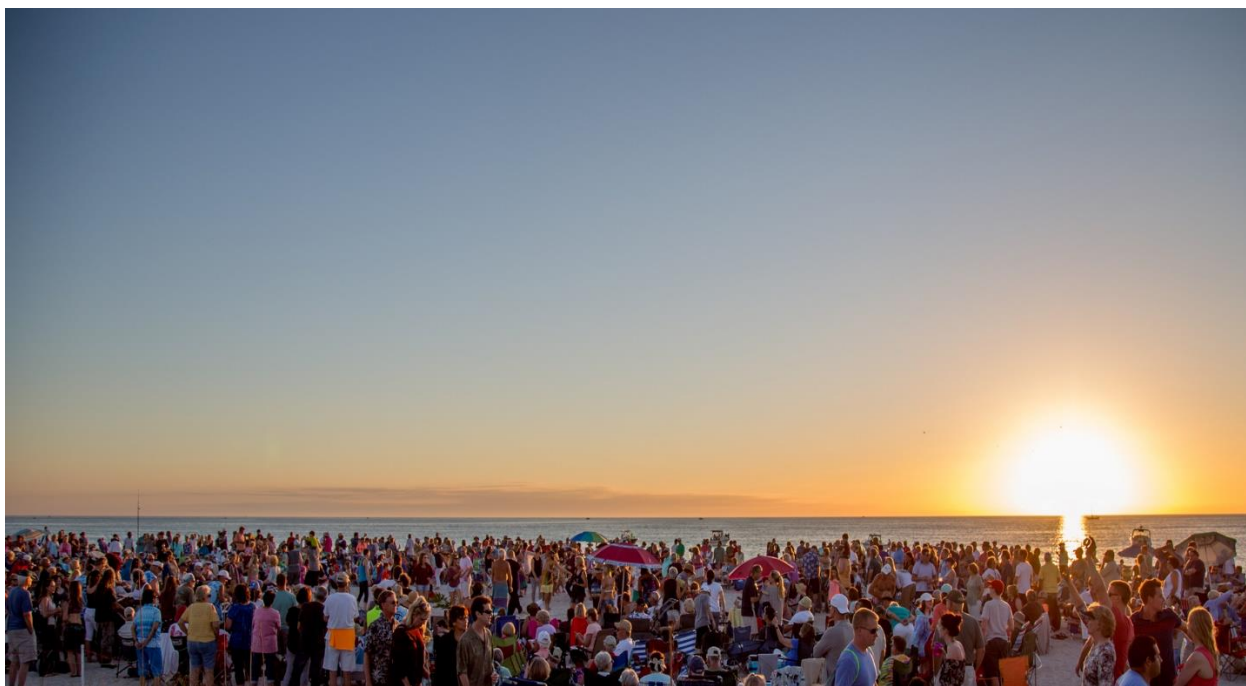
Urunk, Istenünk, könyörülj népeden, és add nekünk bőségesen kegyelmed ajándékait, hogy mindenkor élő hittel, reménységgel, szeretettel és állandó éberséggel teljesítsük parancsaidat. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy az emberek iránti tevékenységem mindig az irgalmas és figyelmes szeretetből fakadjon. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Amikor látta a nagy tömeget, megesett rajtuk a szíve (Mk 6,30-34)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- az Úr engem is hív, hogy merjek rendszeresen megállni, visszavonulni s pihenni.
- magam is elmondhatom Jézusnak mindazt, ami történt velem.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- a tanításom, az örömhírről való beszédem mindig kapcsolódjék össze az emberek iránti irgalommal.
- a pihenés és a tevékenység megfelelő arányban legyen a napomban.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina* segédanyagok, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 16. vasárnap („B” év)
Borítófotó © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Aranyszájú Szent János gondolatait a Biblia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Rác Dávid fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Gyöngyvér: Nem vagy egyedül – <http://bekevar.fw.hu/versek.htm>

Nagy Gyöngyvér: Oly jó benned bízni – <http://bekevar.fw.hu/versek.htm>

Peitler Antal: Egyházi beszédek, melyeket különféle alkalommal mondott's kiadni készült Négyesi Báró Szepesy Ignác (néhai pécsi püspök) Pécs, 1840. 182-183.o.

A *Lectio divina* segédanyag összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfallvi Ildikó, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu